

UZASADNIENIE

I. Cel i potrzeba regulacji

Przedkładany projekt ustawy zakłada wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r. poz. 530, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 27 kwietnia 2021 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.).

Głównym celem projektu jest rozwiązanie części istniejących problemów w zakresie ochrony przyrody w Polsce, jakimi jest brak wystarczających środków finansowych na podejmowanie działań w tym obszarze. Pilna realizacja części z tych działań, np. opracowanie planów ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody lub planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, wynika wprost z obowiązków nałożonych przepisami prawa. Inne, takie jak wzmożenie działań ochronnych w obszarze Puszczy Białowieskiej czy tworzenie nowych parków narodowych, stanowią postulat podnoszony od lat nie tylko przez naukowców i sektor pozarządowy, ale również znaczną część społeczeństwa. W ostatnich miesiącach rozwiązanie problemu braku środków finansowych stało się jeszcze pilniejsze z uwagi na uruchamianie kolejnych naborów i możliwość pozyskania funduszy unijnych. Rzeczywisty dostęp do tych środków jest jednak limitowany przez niemożność sfinansowania wkładu własnego przez potencjalnych beneficjentów. Wśród nich kluczową grupę stanowią parki narodowe oraz regionalne dyrekcje ochrony środowiska (dalej: RDOŚ), które tworzą zrąb systemu ochrony przyrody w Polsce.

Przekierowanie do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW) części środków finansowych z Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (dalej: PGL LP) i utworzenie zobowiązania wieloletniego dedykowanego finansowaniu działań z zakresu ochrony przyrody pozwoli w znacznej części zaspokoić istniejące potrzeby, w szczególności w odniesieniu do podmiotów wykonujących zadania ustawowe w tym obszarze. Jednocześnie zwiększenie ilości środków sukcesywnie przeznaczanych przez PGL LP na ochronę przyrody przyczyni się do odbudowy i wzmocnienia wizerunku tej organizacji jako podmiotu zaufania społecznego, dbającego o wspólne dobro, jakim jest przyroda. Sprzyjać też będzie przywróceniu odbioru społecznego leśników jako przyrodników.

II. Stan aktualny

Potrzeba realizacji określonych zadań z zakresu ochrony przyrody wynika z istniejących uregulowań prawnych, w tym zobowiązań Polski jako członka Unii Europejskiej (dalej: UE). Także społeczeństwo postuluje konieczność realizacji dodatkowych działań na rzecz ochrony szczególnie cennych przyrodniczo obszarów i gatunków. W ostatnich miesiącach rozwiązanie problemu braku środków finansowych stało się jeszcze pilniejsze z uwagi na możliwość pozyskania funduszy unijnych w perspektywie finansowej 2021-2027. Dostęp do środków na ochronę bioróżnorodności jest istotnie limitowany z uwagi na brak możliwości sfinansowania wkładu własnego przez potencjalnych beneficjentów. Wśród nich kluczową grupę stanowią parki narodowe oraz RDOŚ.

Alokacja środków finansowych w dwóch programach krajowych (Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz FEnIKS¹) na działania dotyczące usprawnienia zarządzania obszarami chronionymi, w tym rozbudowy bazy do prowadzenia działań z zakresu edukacji ekologicznej, wynosi blisko 310 mln zł. Są to fundusze przeznaczone specjalnie dla parków narodowych w procedurze niekonkurencyjnej. Dodatkowe 34 mln zł dedykowane parkom narodowym zostało skierowane, również w naborze niekonkurencyjnym, na opracowanie dokumentów planistycznych (plany ochrony). Warunkiem uzyskania tych środków finansowych jest jednak pozyskanie minimum 15% wartości kwalifikowalnej projektów na wkład własny, który parki narodowe próbują uzyskać z budżetu państwa.

Parki narodowe jako państwowe osoby prawne prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z uzyskiwanych przychodów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.). Środki finansowe na bieżącą działalność oraz na współfinansowanie realizacji projektów z udziałem środków zagranicznych parki narodowe uzyskują m.in. z dotacji celowych z budżetu państwa, przychodów z prowadzonej działalności, środków od innych jednostek sektora finansów publicznych (np. NFOŚiGW, Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: WFOŚiGW), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz pozostałych przychodów uzyskiwanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych, darowizn lub odsetek od depozytów.

Środki finansowe z dotacji celowych z budżetu państwa w wysokości 134 849 tys. zł (dane za rok 2023 z wykonania budżetu) pokrywają około 31% potrzeb finansowych parków narodowych (zabezpieczają niemal wyłącznie koszty związane z wynagrodzeniami pracowników parków narodowych), środki z prowadzonej przez parki narodowe własnej

---

¹ Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

działalności – 40%, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych – około 5%, pozostałe przychody – około 23%. Poniżej 1% przychodów stanowią środki otrzymane z UE. Niski udział środków otrzymywanych z UE w pokrywaniu potrzeb finansowych parków narodowych wynika, jak już wspomniano powyżej, z braku środków na finansowanie przez parki narodowe wkładów własnych. Z uzyskiwanych przychodów parki narodowe nie są w stanie pokryć wkładów własnych projektów, gdyż pozyskane środki finansowe przeznaczają przede wszystkim na pokrycie kosztów bieżącego funkcjonowania (wynagrodzenia, koszty administracyjne) oraz realizację zadań określonych w art. 8b ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Tymczasem realizacja potrzeb parków narodowych w zakresie działań ochronnych, utrzymania obiektów i infrastruktury turystycznej, a także prowadzenia badań i monitoringu przyrodniczego, określonych w szczególności na podstawie danych pozyskanych przy tworzeniu projektu ustawy budżetowej na 2025 r., obejmuje:

- 1) koszty realizacji działań ochronnych (szacowane na kwotę ok. 70 000 tys. zł rocznie);
- 2) koszty prowadzenia badań naukowych i monitoringu przyrodniczego (szacowane na kwotę ok. 10 000 tys. zł rocznie);
- 3) koszty budowy, odtworzenia lub modernizacji i utrzymania obiektów, w szczególności bazy edukacyjnej i budynków służących do zarządzania parkiem (szacowane na kwotę ok. 50 000 tys. zł rocznie);
- 4) koszty budowy i utrzymania infrastruktury służącej do udostępniania obszaru parku narodowego (szacowane na kwotę ok. 10 000 tys. zł rocznie).

Dodatkowo parki narodowe posiadające na swoim obszarze duży udział gruntów innej własności niż własność Skarbu Państwa realizują też działania związane z wykupem nieruchomości, w tym w ramach realizacji prawa pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa. W latach 2016-2023 wydatki w tym zakresie poniesione przez wymienione poniżej parki narodowe kształtowały się następująco:

- 1) Kampinoski Park Narodowy – powierzchnia 530 ha za kwotę 65 000 000 zł;
- 2) Wielkopolski Park Narodowy – powierzchnia 64 ha za kwotę 3 349 000 zł;
- 3) Narwiański Park Narodowy – powierzchnia 304 ha za kwotę 7 611 000 zł;
- 4) Biebrzański Park Narodowy – powierzchnia 1678 ha za kwotę 17 430 000 zł;
- 5) Poleski Park Narodowy – powierzchnia 103 ha za kwotę 2 499 000 zł;
- 6) Ojcowski Park Narodowy – powierzchnia 48 ha za kwotę 3 201 000 zł;
- 7) Wigierski Park Narodowy – powierzchnia 69 ha za kwotę 4 078 000 zł.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody RDOŚ odpowiadają za nadzór i zarządzanie rezerwatami przyrody oraz obszarami Natura 2000, co wiąże się m.in. z koniecznością opracowania dla każdego obszaru dokumentu planistycznego, uzupełniania wiedzy o przedmiotach ochrony, a także w przypadku obszarów Natura 2000 prowadzenia monitoringu oceny efektów podejmowanych działań.

W całej Polsce funkcjonuje obecnie 1.523 rezerwatów przyrody. Natomiast w skład europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 w Polsce wchodzi 145 obszarów wyznaczonych w oparciu o kryteria dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.1.2010, str. 7, z późn. zm.), zajmujących około 16% powierzchni lądowej oraz 868 obszarów wyznaczonych w oparciu o kryteria dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.7.1992, str. 7, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102), zajmujących około 11% powierzchni lądowej. Łącznie stanowi to 1.013 obszarów Natura 2000 (w tym 10 obszarów ptasich i siedliskowych posiadających wspólne granice), zajmujących około 20% powierzchni lądowej kraju.

W sumie większość RDOŚ sprawuje nadzór nad ponad 100 obszarami chronionymi każdy (z wyjątkiem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu – 65 obszarów). Największą liczbą obszarów zarządza Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – 270 obszarów. Realizacja zadań wynikających z zarządzania wielkopowierzchniowymi formami ochrony przyrody jest wysoce obciążająca dla tych instytucji.

Koszty funkcjonowania sieci Natura 2000 w Polsce zostały określone w dokumencie przyjętym przez Komisję Europejską, tj. w Priorytetowych Ramach Działań dla sieci Natura 2000 w Polsce na lata 2021-2027 (dalej: PAF). Zgodnie z PAF potrzeby finansowe związane tylko z realizacją działań ochrony czynnej wynoszą ponad 3,25 mld zł rocznie, w tym ponad 3 mld zł to zsumowane koszty działań cyklicznych, a ponad 208 mln zł to koszty działań jednorazowych. Łącznie w okresie 2021-2027 całościowe utrzymanie sieci Natura 2000 w Polsce oszacowano na 4,8 mld euro.

Potrzeba pozyskania znacznych środków finansowych widoczna jest również w przypadku rezerwatów przyrody. Dla każdego rezerwatu należy ustanowić plan ochrony, gdzie średni szacunkowy koszt opracowania takiego dokumentu na obszar rezerwatu wynosi 50 tys. zł. Należy podkreślić, że nadal 856 rezerwatów nie posiada planów ochrony, co przy

uśrednionym koszcie jednostkowym daje łączną kwotę potrzeb 42,8 mln zł. Dodatkowo sukcesywnie część z już ustanowionych planów ochrony traci moc i wymaga aktualizacji oraz ponownego ustanowienia (w 2025 r. wygasa 11 planów ochrony rezerwatów przyrody).

Obecnie tylko w marginalnym stopniu potrzeby finansowe dotyczące zadań z zakresu ochrony przyrody pokrywane są z budżetu państwa. W latach 2009-2023 wydatki na ochronę przyrody RDOŚ ze środków budżetowych (z wyłączeniem ochrony czynnej) wyniosły prawie 5,5 mln zł (średnio 0,37 mln zł/rok). W dużej części potrzeby związane z ochroną przyrody są pokrywane dzięki środkom finansowym pozyskiwanym z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW (średnio w latach 2011-2022 to około 7 mln zł/rok – z wyłączeniem ochrony czynnej). W 2023 r. nastąpił istotny wzrost środków z tego źródła – RDOŚ pozyskały 11,4 mln zł – z wyłączeniem ochrony czynnej. Dodatkowo Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i RDOŚ pozyskują środki unijne z programów operacyjnych oraz innych programów unijnych, takich jak FEnIKS czy LIFE². Należy jednak podkreślić, że te źródła finansowania nie mają charakteru stałego i nie ma pewności, że będą dostępne po okresie obowiązywania programów (2021-2027).

Z uwagi na powyższe istnieje potrzeba wprowadzenia mechanizmu finansowania, który umożliwi sprawne przekazywanie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań związanych z czynną ochroną przyrody, realizowanych przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, RDOŚ i parki narodowe. Możliwe jest dofinansowanie tych działań ze środków pozabudżetowych przez wprowadzenie wpłat z PGL LP do NFOŚiGW do dalszej dystrybucji.

III. Projektowane zmiany

Projekt ustawy w art. 1 zakłada wprowadzenie zmian w ustawie o lasach przez dodanie przepisu art. 58c przewidującego obowiązek dokonywania przez Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych ze środków PGL LP wpłat na rzecz NFOŚiGW.

Określona w projektowanym art. 58c ust. 1 ustawy o lasach wysokość wpłat przekazywanych przez PGL LP do NFOŚiGW dedykowana finansowaniu działań z zakresu ochrony przyrody będzie uzależniona, zgodnie z projektowanym art. 58c ust. 2, od ilości drewna pozyskanego w roku kalendarzowym przez PGL LP i wynosić będzie:

- 1) 6 zł za każdy m³ pozyskanego drewna w przedziale do 35 000 000 m³;

---

² Program wprowadzony Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r., ustanawiającym Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylającym rozporządzenie (UE) nr 1293/2013

- 2) 8 zł za każdy m³ pozyskanego drewna w przedziale powyżej 35 000 000 m³ do 40 000 000 m³;
- 3) 15 zł za każdy m³ pozyskanego drewna w przedziale powyżej 40 000 000 m³ do 45 000 000 m³;
- 4) 30 zł za każdy m³ pozyskanego drewna powyżej 45 000 000 m³.

Mechanizm ten wprowadza progresywny sposób wyliczania wysokości wpłat. Oznacza to, że w przypadku przekroczenia określonego progu pozyskania drewna w danym roku kalendarzowym wyższa stawka odnosić się będzie do nadwyżki przekraczającej wcześniejszy próg. Przykładowo, w przypadku pozyskania drewna w ilości 37 000 000 m³, za pierwsze 35 000 000 m³ obowiązywać będzie stawka 6 zł za każdy m³ – co daje kwotę 210 mln zł, zaś za pozostałe 2 000 000 m³ stawka 8 zł za każdy m³ – co daje kwotę 16 mln zł. Łącznie wysokość wpłaty wyniosłaby zatem 226 mln zł.

Powyższe rozwiązanie wprowadzi zasadę, że za ingerencją w środowisko naturalne w formie pozyskania drewna podąża zwiększenie środków na ochronę tego środowiska i jego badanie.

Zgodnie z treścią projektowanego art. 58c ust. 3 do podstawy obliczenia wysokości wpłaty nie będzie wliczane drewno pozyskane i pozostawione na potrzeby własne PGL LP (m.in. na deputaty dla pracowników i cele edukacyjne).

Wysokość wpłaty będzie ogłaszana w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, w terminie do 28 lutego roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy wpłata (projektowany art. 58c ust. 8 ustawy o lasach). Zgodnie z projektowanym art. 58c ust. 4 ustawy o lasach Dyrektor Generalny Lasów Państwowych będzie przekazywał ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o ilości pozyskanego drewna w danym roku kalendarzowym w terminie do 31 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy wpłata. W informacji tej zawarte mają być również dane dotyczące ilości pozyskanego drewna z obszarów objętych klęską żywiołową lub działaniem siły wyższej oraz o ilości drewna pozostawionego na potrzeby własne Lasów Państwowych. Projekt przewiduje, że w przypadku niezłożenia takiej informacji ilość pozyskanego drewna, stanowiąca podstawę do wyliczenia wysokości wpłaty, zostanie ustalona jako średnia wyliczona na podstawie ilości drewna pozyskanego przez PGL LP w okresie 3 lat poprzedzających rok kalendarzowy, za który ma być dokonana wpłata (projektowany art. 58c ust. 6).

W projektowanym art. 58c ust. 5 przewidziana została możliwość wyłączenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, w drodze decyzji wydanej na uzasadniony

wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, z obliczania wpłaty na podstawie art. 58c ust. 2 w całości lub w części ilości drewna pozyskanego z terenów objętych klęską żywiołową lub działaniem siły wyższej. Celem tej regulacji jest uniknięcie sytuacji, w której PGL LP, poza koniecznością poniesienia kosztów uprzątnięcia takich terenów, obciążone będzie dodatkowo wpłatą do NFOŚiGW za nieplanowane pozyskanie drewna z tych terenów. Koszty uprzątnięcia oraz koszty związane z pozyskaniem drewna z takich terenów przekraczają często przychód ze sprzedaży drewna.

Projektowany art. 58c ust. 9 ustawy o lasach przewiduje, że wpłaty dokonywane będą przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia obwieszczenia.

W art. 58c ust. 7 określono zasady corocznej waloryzacji stawek służących do obliczenia wysokości wpłat, oparte o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a także ogłoszenia tych stawek przez ministra właściwego do spraw środowiska wraz z wysokością wpłaty w drodze obwieszczenia, o którym mowa w projektowanym art. 58c ust. 8.

Projektowana zmiana w ustawie o lasach powoduje konieczność wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Zmiany te przewiduje art. 2 projektu ustawy, w świetle których w art. 401 ust. 7 ustawy – Prawo ochrony środowiska wprowadzony zostanie punkt 21, uzupełniający listę źródeł wpływów NFOŚiGW o wpłatę Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, o której mowa w art. 58c ustawy o lasach.

Projektowana nowelizacja obejmuje również art. 401c ustawy – Prawo ochrony środowiska poprzez dodanie ust. 8a określającego kierunki finansowania zadań z zakresu ochrony przyrody, jak też beneficjentów środków.

Projektowany art. 401c ust. 8a pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska przewiduje przekierowanie przychodów NFOŚiGW z wpłat pochodzących ze środków PGL LP na finansowanie w trybie bezkonkursowym przedsięwzięć, zadań i działań realizowanych przez parki narodowe, Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska oraz RDOŚ w zakresie przewidzianym w art. 400a ust. 1 pkt 19, 19a, 27-30, 32, 36, 38 i 39 ustawy, w tym na współfinansowanie przedsięwzięć, zadań i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi. Z dofinansowania przez NFOŚiGW wyłączone zostaną przedsięwzięcia, zadania i działania, których bezpośrednim celem jest gospodarcze wykorzystanie drewna.

Projekt ustawy przewiduje w art. 3, że pierwsza wpłata Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na rzecz NFOŚiGW odnosić się będzie do pozyskania drewna z roku

kalendrzowego wejścia w życie ustawy i nastąpi dwuetapowo. Pierwsza część wpłaty płatna będzie w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy i stanowić będzie 50% wysokości wpłaty wyliczonej na podstawie wielkości pozyskania drewna przewidzianej w planie finansowo-gospodarczym PGL LP na rok 2025. Druga część wpłaty nastąpi w terminie 30 dni od dnia wydania przez ministra właściwego do spraw środowiska obwieszczenia, o którym mowa w art. 58c ust. 8 ustawy o lasach, dotyczącego roku 2025, w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy wysokością wpłaty wskazaną w obwieszczeniu a wysokością zapłaconej pierwszej części wpłaty.

Zgodnie z art. 4 projektu ustawy pierwsza waloryzacja stawek, przewidziana w projektowanym art. 58c ust. 7 ustawy o lasach, obejmie stawki stanowiące podstawę obliczenia wysokości wpłaty za rok 2027.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

IV. Przewidywane skutki projektowanych zmian ustawowych

Wielkość środków przekazywanych przez PGL LP do NFOŚiGW będzie zależna od wielkości pozyskania drewna. Zgodnie z wstępnie przyjętymi założeniami PGL LP będzie pozyskiwało rocznie ok. 35-40 mln m³ drewna z tendencją spadkową wynikającą z konieczności wypełnienia celów rozporządzenia LULUCF (użytkowanie gruntów, zmiana użytkowania gruntów i leśnictwo)³, zmierzających do redukcji emisji CO₂ i zwiększenia pochłaniania gazów cieplarnianych. Główną metodą wypełnienia tych celów jest zmniejszenie pozyskania drewna. W wypełnienie celów LULUCF wpisuje się wprowadzenie planowanych ograniczeń związanych z wyłączeniem 20% obszarów lasów z gospodarki leśnej oraz zmiany sposobu prowadzenia tej gospodarki.

Przyjmując powyższe założenia, projektuje się, że w latach 2024-2033 pozyskanie drewna przez PGL LP będzie wynosiło w kolejnych latach (w mln m³): 37,59; 36,94; 36,58; 36,21; 35,83; 35,44; 35,05; 36,62; 38,96; 40,37, co oznaczać będzie, że do NFOŚiGW z PGL

---

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG; Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/839 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących sprawozdawczości i zgodności oraz określenia celów państw członkowskich na 2030 r., a także zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu

LP wpływać będą środki finansowe w wysokości od około 210 406 000 zł do 255 000 000 zł rocznie.

Decyzja o alokacji środków w ramach zobowiązania wieloletniego NFOŚiGW będzie podejmowana przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z NFOŚiGW. Środki w ramach zobowiązania wieloletniego będą wydatkowane w oparciu o założenia programu lub większej liczby programów priorytetowych, które określą kierunki i szczegółowe warunki finansowania oraz podział środków. Priorytetem w najbliższych latach będzie współfinansowanie projektów unijnych w obszarze ochrony przyrody, realizowanych przez kluczowe podmioty w systemie, tj. parki narodowe oraz Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i RDOŚ.

Perspektywa zwiększenia możliwości finansowania ważnych inicjatyw (nie tylko przy udziale środków europejskich) pozwoli także na wyszkolenie i zatrzymanie cennego zasobu kadrowego. Wpłyne to na poprawę potencjału jednostek do realizacji nie tylko obligatoryjnych, ale także bardziej ambitnych, dodatkowych działań na rzecz ochrony przyrody.

Z uwagi na skalę przekazywanych wpłat projektowane zmiany nie będą miały istotnego wpływu na działalność podstawową PGL LP, nie zagrażą stabilności tego podmiotu ani nie przyczynią się do naruszenia zasady samofinansowania.

PGL LP na przestrzeni ostatnich 6 lat wykazywało zysk netto w wysokości:

- 1) za rok 2018 kwota 537 115 300 zł, przy przychodzie łącznym 9 791 575 800 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 43 295 600 m³;
- 2) za rok 2019 kwota 414 892 800 zł, przy przychodzie łącznym 9 149 902 000 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 40 626 500 m³;
- 3) za rok 2020 kwota 487 555 500 zł, przy przychodzie łącznym 8 610 872 600 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 38 232 500 m³;
- 4) za rok 2021 kwota 701 320 000 zł, przy przychodzie łącznym 10 142 573 700 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 40 517 400 m³;
- 5) za rok 2022 kwota 986 013 000 zł, przy przychodzie łącznym 15 202 532 600 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 42 316 500 m³;
- 6) za rok 2023 kwota 639 931 600 zł, przy przychodzie łącznym 14 626 486 200 zł i pozyskaniu drewna na poziomie 40 070 600 m³.

Sytuacja finansowa PGL LP pozostaje stabilna, a nałożenie na PGL LP obowiązku dokonywania wpłat przewidzianych w projektowanej ustawie na poziomie zakreślonej powyżej, szacunkowej wysokości tej stabilności nie zachwieje. Założenia planu finansowo-

gospodarczego PGL LP na rok 2024 realizowane były bez większych przeszkód, mimo dodatkowych potrzeb związanych z usuwaniem skutków klęski żywiołowej wywołanej wielkoskalową powodzią na południu kraju, która miała miejsce w okresie wrzesień-październik 2024 r. Wg aktualnej sprawozdawczości finansowej (po upływie dziewięciu miesięcy 2024 r. – informacja z dnia 21 listopada 2024 r.), wynik finansowy PGL LP kształtuje się na poziomie 1,138 mld zł i jest wyższy od zaplanowanego na rok bieżący o 738,6 mln zł.

Przychody PGL LP ze sprzedaży drewna w ogólnej puli przychodów PGL LP są względnie stałe i wynoszą średnio 88,15%. Od 2020 r. przychody PGL LP ze sprzedaży drewna wzrastają: 2020 r. – 7 524 226 tys. zł; 2021 r. – 8 919 116 tys. zł; 2022 r. – 13 510 803 tys. zł; 2023 r. – 12 524 240,5 tys. zł.

Należy zwrócić uwagę, że PGL LP zarządza majątkiem Skarbu Państwa, w związku z czym część środków pochodzących z tego majątku może zostać przekierowana na finansowanie zadań związanych z realizacją zadań publicznych w zakresie ochrony przyrody. PGL LP jako państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej (i jego jednostki organizacyjne) nie posiada odrębnej od Skarbu Państwa podmiotowości, a jego funkcjonowanie jako *statio fisci* wiąże się ściśle z działaniem w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa w ramach zarządu mieniem, którego najważniejszym składnikiem są lasy. Biorąc pod uwagę treść art. 4 ust. 1 ustawy o lasach należy stwierdzić, że PGL LP zostało powierzone zarówno zarządzanie, jak i reprezentacja w zakresie zarządzanego mienia. Tym samym w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego, jest w zasadzie zawsze Skarb Państwa. PGL LP i jej jednostki nie mają zatem odrębnego statusu od Skarbu Państwa.

W świetle powyższego ustawodawca może zdecydować o przeznaczeniu środków finansowych wypracowanych przez PGL LP na majątku Skarbu Państwa na cele związane z ochroną przyrody, bez naruszenia konstytucyjnego prawa własności. Takie przesunięcie środków finansowych stanowi wyraz racjonalnego wykorzystania mienia państwowego do realizacji zadań z zakresu ochrony przyrody, która to ochrona jest konstytucyjnym zadaniem władz publicznych oraz realizacją zobowiązań międzynarodowych.

Zwiększenie środków na realizację zadań z zakresu czynnej ochrony przyrody nie będzie miało istotnego wpływu na rynek pracy, przyczyniając się do utrzymania stabilności lub nieznacznego wzrostu zatrudnienia osób wykonujących działania z zakresu planowania, realizacji działań ochrony i monitoringu przyrody. Istotne będzie znaczenie społeczne

projektowanych zmian. Projekty realizowane w obszarze ochrony przyrody, w szczególności działania ochrony czynnej, mają duży wpływ na poprawę jakości środowiska, nie tylko w skali lokalnej. Zważywszy na fakt, że część puli środków przekazywanych przez PGL LP do NFOŚiGW posłuży współfinansowaniu projektów unijnych, skala realizowanych projektów i uzyskanych efektów ekologicznych będzie kilkukrotnie większa niż sama wysokość zobowiązania wieloletniego utworzonego dzięki corocznym wpłatom PGL LP. W ślad za poprawą jakości środowiska przyrodniczego idzie poprawa jakości i warunków życia i zdrowia ludzi, zarówno w wymiarze zdrowia fizycznego jak i psychicznego. Projekty przyrodnicze m.in. wpływają korzystnie na lokalny mikroklimat, a planowana infrastruktura w ramach ochrony przyrody pozwoli np. na organizację ruchu turystycznego w sposób atrakcyjny dla mieszkańców, a jednocześnie bezpieczny dla przyrody.

V. Pozostałe informacje

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.